

Jun

2018

BILTEN 6

PSSS UŽICE

SADRŽAJ BILTENA

- Tema: Vreme kosidbe i visine iskorišćavanja travnjaka kosidbom** (strana3)
-dipl. inž. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo
- Tema: Protiv gradna zaštita u zasadima voćaka** (strana4-5)
dipl. inž. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo
- Tema : Pasuljev žižak** (strana5-6)
dipl. inž. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja
- Tema : Podsticaji za kupovinu mašina I opreme za unapređenje primarne**
biljne proizvodnje (strana7-8)
dipl.inž. Bojana Nešić savetodavac za agroekonomiju
- Tema: Podsticaji za nabavku priplodnih grla u cilju unapređenja stočarske**
proizvodnje (strana8-9)
dipl. inž. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo
- Tema: Unošenje mineralnih materija prilikom pripreme zemljišta za**
sadnju maline (strana 9-10)
dipl.ing. Nebojša Brzaković,savetodavac za voćarstvo
- Tema: Značaj zasušivanja ovaca** (strana 11)
dipl.ing.Dejan Stanković ,savetodavac iz oblasti stočarstva
- Tema: Humus (Organsko đubrenje)** (strana11-12)
dipl.ing. Snežana Janjić ,savetodavac iz oblasti voćarstva
- Stanje useva - Ljubodrag Pantelić, dipl.ing** (strana 12)
- Prognoza i izveštavanje o prisustvu biljnih bolesti i štetočina Zaštita u voćnim zasadima**
posle grada (strana12-13)
- dipl.ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik.
- Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a** (strana14-16)

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE DOO“ UŽICE

- dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, vd.direktor -savetodavac za ratarstvo
- dipl.ing, Miroslav Milivojević- stručni saradnik za stočarstvo
- dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik za zaštitu bilja
- dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo
- dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Bojana Nešić ,savetodavac za agroekonomiju
- dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za vočarstvo
- dipl.ing. Nebojša Brzaković, savetodavac za vočarstvo
- dipl.ing. Dejan Stanković, savetodavac za stočarstvo
- dipl.ing. Snežana Janjić, savetodavac za vočarstvo
- dipl.ing. Ana Đoković, savetodavac za vočarstvo

**50 GODINA SA VAMA
PSSS LIDER INFORMACIJA**

koji prati i implementira nove trendove i tehnologije u proizvodnji, specifičan sistem rada i implementacija novih znanja, lidersku poziciju znanja implementira u proizvodnju kod neposrednih proizvođača.

Kroz svakodnevno obavljanje svojih aktivnosti postajemo prepoznatljivo ime na tržištu znanja.

Spremni smo sa pružimo stručnu pomoć iz oblasti:

- ratarstva
- stočarstva
- vočarstva
- zaštite bilja
- kao i da otklonimo sve nedoumice u poljoprivrednoj proizvodnji

PSSS je sistem koji ima:

- 50 punih godina rada;
- 15 zaposlenih stručnjaka sa sedištem u Užicu
- Profesionalan stručni kadar koji jednostavno i brzo povezuje znanje sa praksom
- Ažuriranje novih stručnih informacija i znanja

Brz protok informacija od PSSS prema vama i obrnuto, omogućava efikasno rešavanje iskrskih problema!

Telefoni /fax službe: 031/513-754, 516-266 e- mail: pssuzice@sbb.rs

Vreme kosidbe i visine iskorišćavanja travnjaka kosidbom

Variranje količine hranljivih materija u biljnoj masi zavisi od faze razvića biljaka – višegodišnjih vlatastih trava i leptirnjača, naime momenat najvećih prinosa hranljivih jedinica po hektaru (svarljivih proteina), ne podudara se sa momentom u kome se ostvaruju najveći prinosi suve materije.

Optimalno vreme skidanja prvog otkosa je u fazi kada najdominantnija vrsta trava počne da klasa. Kada su u pitanju smeše u kojima preovlađuju leptirnjače, onda se prvi otkos skida kada ove vrste počnu da obrazuju pupoljke. Tako se obezbeđuje dobijanje najvećih količina suve materije po jedinici površine, koja po kvalitetu u potpunosti zadovoljava.

Prinos suve materije neznatno se povećava kada se kosidba obavlja u fazi intenzivnog klasanja trave, ali se sa kosidbom, gde biljke dostižu visinu 40 cm snižava kvalitet (značajno smanjenje sirovih proteina i karotina po jedinici površine).

Hranljiva vrednost i visina prinosa zavise takođe od visine otkosa ili ispaše. Razlike u prinosu u zavisnosti od visine iskorišćavanja nastaju usled različitog rasporeda lišća pojedinih biljnih vrsta. Kod niskih vrsta višegodišnjih vlatastih trava, kod kojih je većina lišća raspoređena bliže površini zemljišta, najveća masa se nalazi u prizemnom sloju travnog pokrivača na visini od 7 do 10 cm. Kod visokih biljaka količina lišća u prizemnom sloju je manja, ali se ipak znatan deo lišća ovih vrsta obrazuje na visini od 10 cm od površine zemlje.

Osim smanjivanja prinosa, visoko iskorišćavanje prouzrokuje i znatan gubitak hranljivih materija, naročito belančevine, jer prizemno lišće koje je najbogatije belančevinama ostane u neiskorišćenom sloju, pa tako u sloju od 10cm iznad zemlje može ostati do 50% belančevina, pogotovu kada se radi o travnjaku sa niskim vrstama trava.

Međutim, nije dobro ni suviše nisko iskorišćavanje travnjaka kosidbom ili ispašom, u kom slučaju se slabi sposobnost ponovog rasta(regeneracije) biljaka. Štetne posledice nastaju zbog odstranjivanja prizemnih delova biljaka koji sadrže znatne količine rezervnih hranljivih materija, usled čega nastupa iscrpljivanje biljaka. Takođe, potpunim odstranjivanjem lišća onemogućuju se procesi fotosinteze, tako da je ishrana novih izdanaka upućena samo na rezervne materije nagomilane u korenovima biljaka. Posledica navedenih pojava je slabije izbijanje novih izdanaka i njihov sporiji porast, usled čega opada i prinos.

Ljubodrag Pantelić, dipl.inž.

Protiv gradna zaštita u zasadima voćaka

Polovinom juna ove godine na području Zlatiborskoga okruga olujni vetar i grad učinili su velike štete na svim gajenim biljkama na otvorenom prostoru a posebno na voćnim zasadima .Štete se nisu manifestovale samo na rod ove godine već mogu imati posledica na rod iduće godine a negde i na rod više godina.Višegodišnje štete odnose se na oštećenje stabala drvenastih biljaka , jabuka, Šljiva , oraha i dr. Trenutno nevidljive rane na granama imaju za posledicu ; iznurivanje stabala i otvoren prolaz raznim patogenima (rak grana).Takva stabla imaju kraći životni vek i neotporna su na razne bolesti i šetetočine kao i na niske temperature. Plodovi šljive i jabuke oštećeni gradom ne mogu se upotrebiti za konzumnu potrošnju, a najčešće satrunu do momenta berbe.

Kod jagodastih voćnih vrsta , maline i kupine , kao i bobičave vrste , ribizla i borovnica, štete su velike pogotovu što su pogođene nevremenom u fazi početka zrenja plodova ili je berba već poodmakla kada je reč o malini. Tu su štete moguće i za iduću godinu , jer su oštećeni mladi letorasti koji treba da budu nosioci roda za narednu godinu. Treba uložiti povećan trud i materijalna sredstva za uklanjanje oštećenih letorasta i pojačanu zaštitu , đubrenje i navodnjavanje preostalih mladih letorasta. Ako je šteta preko 90 % i ne isplati se brati, odnosno nema kvalitetnih plodova , treba pristupiti radikalnom uklanjanju svih letorasta do osnove rezidbom ili košenjem, nikako trimerisanjem.

Kada je reč o zaštiti voćnjaka od grada na raspolaganju nam stoji nekoliko mogućnosti ;

- osiguranje proizvodnje kod osiguravajućih kuća ,
- raketni protivgradni sistem
- protivgradne mreže i dr.

Idealnog rešenja nema i svi navedeni načini imaju svojih slabosti.

Osiguranje proizvodne kod osiguravajućih kuća delimično nadoknađuje pretrpljenu štetu, ali je skopčano sa slabom navikom naših proizvođača za osiguranje proizvodnje. Nepoznavanje rizika od kojih smo proizvodnju osigurali. Procenjeni prinos, vrednost , premija, blagovremena procena oštećenja,procenat oštećenja, sve su to nepoznanice za proizvođača.

Protivgradni raketni sistem ima dosta slabosti pogotovu što on predstavlja sistem odbrane na nivou šire društvene zajednice . Problemi su tehničke, organizacione i finansijske prirode.

Kao još jedan izbor su nam ostali razni vidovi *protivgradnih mreža* .Tu postoje razni načini konstrukcija i ugradnji.Postoje vrlo skupi i vrlo efikasni načini i manje efikasni i jeftiniji načini. Mogli smo se uveriti da ni najbolje postavljena protivgradna mreža ne može apsolutno

zaštititi proizvodnju. To najviše zavisi od kvaliteta opreme i kvaliteta ugradnje. U nekoliko zasada maline i borovnice i pored profesionalno ugrađenih mreža došlo je do oštećenja zasada u manjem procentu. Razlog je greške u ugradnji i orijentacija redova zasada.

Znatno jeftiniji način zaštite je pomoću „rašel“ mreže koje mogu delimično da ublaže udar grada i oluje ali nisu najpouzdanije za ovaj vid borbe protiv grada. Ovaj sistem ima velike koristi u sprečavanju prevelikog osunčavanja redova u zasadima i snižavanju temperature ispod mreže.

Pravilan izbor parcele za voćarsku proizvodnju je od velikog značaja za smanjenje štete od oluje i grada. To podrazumeva izbegavanje izrazito gradobitnih područja za podizanje većih površina bilo koje voćarske proizvodnje. Treba se osloniti na višegodišnje meteorološke podatke koji govore da li se na datom području i sa kojom učestalosti može očekivati uticaj olujnih vetrova i grada.

Radulović Andrija dipl. inž

Pasuljev žižak

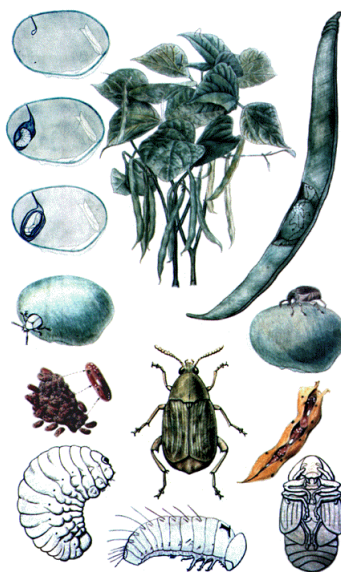
Pasuljev žižak (*Acanthoscelides obtectus*) je štetočina koja nanosi veliku štetu na pasulju, ali napada i druge mahunarke. Dodatni problem predstavlja to što je ovaj štetni insekt problem pravi i na poljima i u skladištima.

U našoj zemlji se pojavio tek nakon prvog svetskog rata. Broj generacija ovog insekta u našim krajevima se kreće od tri do četiri tokom godine. Veliki problem predstavlja mogućnost da se larve tokom svog razvoja lako prebacuju iz zrna u zrno pasulja.

Suzbijanje pasuljevog žižka

Pasuljev žižak se može suzbijati uspešno i na poljima i u skladištima.

Kada se priča o zaštiti pasulja **u polju** kao prva mera se primenjuje setva semena pasulja koje nije zaraženo. Larve prilikom boravka u zrnu pasulja ne oštete klicu, pa se dešava da i seme pasulja koje je zaraženo sa pasuljevim žižkom ima sasvim dobar rezultat prilikom nicanja. Odrasli insekti ovog žižka su dobri letači i nije im problem da se lako premeštaju sa polja na polje tokom sezone čak i na većim rastojanjima. Tu bi trebalo posvetiti pažnju da se pasulj u jednom regionu seje ujednačeno i da ima isti ritam rasta.

Sledeći korak pri zaštiti pasulja na polju jeste prskanje biljaka u periodu početka sazrevanja mahuna. Tada, a i šest-sedam dana kasnije, pasulj treba poprskati jednim od insekticida Fastac, Talstar, Decis.

Požnjeveni pasulj ne treba ostavljati da se suši u polju, jer štetočina nastavlja da polaže jaja na mahune. Suši se u izolovanim prostorijama, u koje žižak ne može ući. Prostor gde se smešta pasulj je potrebno par dana pre donošenja očistiti i dezinfikovati. Nakon čišćenja pod i zidove treba poprskati preparatima Actellic, Etiol-tečni i drugim fumigantima koji imaju kontaktno i fumigantno djelovanje (gasnom fazom), te mogu štetočinu uništiti i u skrivenim delovima skladišta. Dva dana posle prskanja prostorije treba provetriti i uneti pasulj.

Mehaničke mere suzbijanja su izlaganje džakova sa zrnima niskim temperaturama, na koje je žižak osetljiv. Temperatura u hladnjači, gdje su izolovani džakovi, treba da bude ispod nule u trajanju od 3-4 sata.

Ukoliko su u pitanju manje količine pasulja koje su namenjene za upotrebu u domaćinstvu, on se može smestiti u zamrzivač na dva ili tri dana radi suzbijanja larvi.

Zorica Lazić, dipl.inž.

Podsticaji za kupovinu mašina i opreme za unapređenje primarne biljne proizvodnje

Stupio je na snagu Pravilnik kojim se bliže propisuju vrste podsticaja za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva za nabavku novih mašina i opreme za unapređenje primarne proizvodnje biljnih kultura.

Podsticaji obuhvataju investicije u nabavku novih mašina i opreme za:

- 1) primarnu proizvodnju biljnih kultura u zaštićenom prostoru;
- 2) primarnu proizvodnju voća i grožđa;
- 3) primarnu proizvodnju povrća, cveća, aromatičnog i lekovitog bilja;
- 4) ubiranje voća, grožđa, povrća, cveća, aromatičnog i lekovitog bilja;
- 5) primarnu proizvodnju žitarica, industrijskog i krmnog bilja;
- 6) obradu zemljišta, zaštitu biljaka od bolesti, korova i štetočina, prihranjivanje/đubrenje i transport primarnih poljoprivrednih proizvoda;
- 7) navodnjavanje biljnih kultura.

Pravo na podsticaje ostvaruju lica koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava i nalaze se u aktivnom statusu.

Pravo na podsticaj se ostvaruje ukoliko je podnosilac zahteva u potpunosti realizovao investiciju (kupio mašini i/ili opremu) za koje podnosi zahtev u periodu od 1. januara 2018. godine. Takođe, ove godine potrebno je da vrednost investicija za koju se podnosi zahtev bude jednaka ili veća od 100.000 dinara. Investicija može biti kupljena iz nekoliko navrata, a iznos svakog pojedinačnog računa mora biti jednak ili veći od 50.000 bez uračunatog PDV-a.

Ono što je novina ove godine jeste da se postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće se podnošenjem zahteva za ostvarivanje prava na podsticaj u skladu sa Javnim pozivom, koji raspisuje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Uprava za agrarna plaćanja. Tekst Javnog poziva objavljuje se na zvaničnoj internet stranici Ministarstva i na zvaničnoj internet stranici Uprave. Podnosi se samo jedan zahtev za ostvarivanje prava na podsticaje u kalendarskoj godini, za jednu ili više investicija.

Dokumentacija koja je potrebna kako bi se podneo potpun i ispravan Zahtev je ostala nepromenjena u odnosu na predhodne godine.

Ovim pravilnikom su određeni uslovi i date smernice za planiranje i realizaciju investicije, dok proces podnošenja zahteva započinje tek nakon objavljivanja Javnog poziva. Svi zahtevi koji stignu pre toga biće odbačeni kao neblagovremeni.

Podsticaji se utvrđuju u procentualnom iznosu od vrednosti realizovane prihvatljive investicije umanjene za iznos sredstava na ime poreza na dodatu vrednost. Iznos podsticaja je od 50%, odnosno u iznosu od 65% od vrednosti investicije u području sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi. Najviši ukupni iznos podsticaja koji korisnik može da ostvari u jednoj kalendarskoj godini je 1.500.000 dinara.

Bojana Nešić, dipl. Inž.

Podsticaji za nabavku priplodnih grla u cilju unapređenja stočarske proizvodnje

Podsticaji iz ovog pravilnika odnose se na podršku programu za unapređenje primarne poljoprivredne proizvodnje koji obuhvata nabavku kvalitetnih priplodnih:

1) grla goveda, i to:

- (1) junica tovnih rasa starosti od deset do 34 meseca u momentu izdavanja računa o nabavci,
- (2) junica mlečnih i kombinovanih rasa starosti od 12 do 31 mesec u momentu izdavanja računa o nabavci,
- (3) bikova tovnih rasa starosti od 12 do 34 meseca u momentu izdavanja računa o nabavci;

2) grla ovaca i koza, i to:

- (1) ovaca - dviski starosti od šest do 18 meseci u momentu izdavanja računa o nabavci,
- (2) koza - dviski starosti od šest do 18 meseci u momentu izdavanja računa o nabavci,
- (3) dvisci starosti od šest do 18 meseci u momentu izdavanja računa o nabavci;

3) grla svinja, i to:

- (1) nazimica starosti od sedam do 12 meseci u momentu izdavanja računa o nabavci,
- (2) suprasnih nazimica od devet do 12 meseci u momentu izdavanja računa o nabavci,
- (3) nerastova starosti od sedam do 12 meseci u momentu izdavanja računa o nabavci;
- 4) pčelinjih matica.

Podsticajima se ne nadoknađuju:

- 1) porezi, uključujući i porez na dodatu vrednost;
- 2) carinske, uvozne i ostale administrativne takse, kao i naknada za potrebne saglasnosti od državnih institucija i javnih preduzeća;
- 3) troškovi bankarske provizije, troškovi jemstva i slično;

- 4) troškovi prevoza i drugi operativni troškovi; 5) doprinos u naturi (sopstveni rad i materijal);
6) nabavka predmetne investicije putem lizinga, cesije, kompenzacije,

Nebojša Đurić, dipl. inž.

Unošenje mineralnih materija prilikom pripreme zemljišta za sadnju maline

Biljke maline zahtevaju određene količine hraniva za normalan rast i razvoj, te adekvatno plodonošenje. Hraniva za biljku predstavljaju hemijske elemente koji su vrlo bitni za njen rast i reprodukciju. Najveću količinu hraniva biljka maline usvaja iz zemljišta.

Hraniva u zemljištu se nalaze u brojnim formama ili oblicima i na mnogo načina transportuju se do korena, te obavljaju specifične uloge u biljkama. U zemljišnoj sredini hraniva za biljke maline nalaze se u nekoliko formi i to: u zemljišnom rastvoru, na površini zemljišta, vezana za ili sadržana unutar organske materije u obliku nerastvorljivih komponenata. Sadržaj hraniva za biljke u zemljištu određuje se pedološkom analizom zemljišta, te se na osnovu njenih rezultata izrađuju preporuke za unošenje mineralnih đubriva prilikom pripreme zemljišta za sadnju maline.

Analiza zemljišta predstavlja niz metoda za hemijsko i fizičko merenje njegovih određenih osobina na osnovu uzetog reprezentativnog uzorka za odabranu parcelu. Analiza zemljišta je jedna od predradnji za zasnivanje zasada maline i često se smatra brzim testom za procenu lako pristupačnih hemijskih elemenata, odnosno hraniva za biljke u zemljištu. Rezultati analize zemljišta daju procene o količini dostupnih hraniva koje biljke mogu usvojiti iz zemljišta. Preporuka za osnovno đubrenje odnosno unošenje hraniva pre sadnje maline izrađuju se upravo na osnovu analize zemljišta. Generalno analiza zemljišta analizira sadržaj lako pristupačnih hraniva P kao P_2O_5 , K kao K_2O , ukupnog azota izračunatog u procentima.

Većina proizvođača maline ne posvećuju posebnu pažnju rezultatima analize zemljišta već lakše prihvataju preporuke trgovaca, otkupljiivača u pogledu aplikacije mineralnih đubriva te tako čine određene greške. Ako proizvođač prilikom pripreme zemljišta unosi nedovoljnu količinu hraniva biljke maline će biti u deficitu za njim, odnosno gladne, što će direktno uticati na njihov rast i razvoj, atako i na produkciju plodova. Ako se unosi neodgovarajuća formulacija ili količine šubriva, ili je pak na datom zemljištu njegova pH vrednost neadekvatna za proizvodnju maline opet će doći do nedostatka hraniva za biljke i negativnih posledica za proizvodnju.

Prema tome analiza zemljišta ne može biti trošak, naprotiv ona će sačuvati novac potrošen za nabavku neodgovarajućeg đubriva, s jedne strane, a sa druge sprečiti poremećaje u zemljištu nastale primenom hraniva na „slepo,,.

Budući da sadržaj lakopristupačnog P za biljke u zemljištu zavisi od niza faktora, može se govoriti o niskom, srednjem i visokom sadržaju P u zemljištu. Jedan od najznačajnijih faktora koji određuje pristupačnost P biljkama jeste ph vrednost zemljišta, te se kod izrade rezultata prave razlike između kiselih, neutralnih i baznih zemljišta. Pre samog unošenja đubriva koji sadrži ovo hranivo treba obratiti pažnju na ph vrednost zemljišta i videti šta je rašlog ovako niskog sadržaja fosfora.

Prilikom pripreme za sadnju kalijum bi trebalo unositi samo ukoliko analiza pokaže njegov nedostatak u zemljištu. Uvek je preporuka da ova dva hraniva treba korigovati pre sadnje jer kasnije unošenje teško može nadohnaditi njihov nedostatak. Međutim, pre unošenja ovih hraniva u obzir je potrebno uzeti ph vrednost zemljišta. Ukoliko je ona u optimalnom intervalu za gajenje maline može se pristupiti unošenju hraniva. Međutim, ukoliko ona odstupa preporuka je da pre unošenja hraniva se izvrši korekcija(unošenje kreča u prahu ili sumpora). Vrlo čest slučaj jeste da nedostaje jedan od dva navedena hraniva, odnosno nedostaje P, dok kalijuma ima dovoljno ili čak u suvišku. Postavlja se pitanje šta uraditi kako primeniti đubrivo koje sadrži oba hraniva i da li treba ubacivati kalijum. Odgovor leži u činjenici da prilikom unošenja bilo kojeg hraniva za ishranu biljaka maline u obzir treba uzeti i prinos te i bez obzira na dovoljan sadržaj kalijuma može se dodati.

Analiza zemljišta uobičajeno predstavlja i sadržaj azota u zemljištu, a koji je jedan od najvažnijih hraniva u proizvodnji maline.Osnovno đubrenje prilikom pripreme zemljišta za sadnju maline podrazumeva sledeće:

- primeniti bilo koji potreban kreč za korekciju ph vrednosti jednu godinu pre sadnje
- uneti tačne količine fosfora i kalijuma pre sadnje
- uneti ½ potrebnog azota pre sadnje ukoliko se ukaže potreba za njim.

Hraniva za malinu unose se uglavnom putem mineralnih đubriva od kojih je većina u granulisanom obliku. Unošenje mineralnih đubriva prilikom pripreme zemljišta za sadnju uobičajeno se sprovodi pre frezerovanja kako bi se hranivo što bolje izmešalo sa zemljištem. Ona mogu biti unošena samo u trake ili na celokupnu površinu kao što je slučaj i sa organskim đubrivom. Kada su u pitanju količine one su definisane prema rezultatima hemijske analize zemljišta

Nebojša Brzaković,dipl.inž

Značaj zasušivanja ovaca

Zasušivanje ovaca treba da se izvrši najmanje 15 dana pre početka mrkanja. U većini slučajeva ovce se same zasuše do tog perioda. Ako se ne zasuše 15 dana pre početka mrkanja treba ih postepeno zasušiti na sledeći način. U prvih 6 dana zasušenja ovce treba musti jednom dnevno, drugih šest dana svaki drugi dan, a nakon toga svaki treći dan. Ako se pravilno primeni navedeni metod ovce će se redovno zasušiti. Vrlo je važno da se kod zasušivanja ovce izmuzaju do kraja, a ne napola kako to neki rade, misleći da će tako ovce pre zasušiti. To je pogrešno a i štetno zbog samog vimena, jer se lako dobije zapaljenje vimena.

Dejan Stanković dipl.inž.

Humus (Organsko đubrenje)

Postizanjem visokih i dobrih prinosa gajenih kultura, treba da vrati uložena sredstva i omogući zaradu. Proizvodnja od godine do godine se dosta razlikuje, jer je ugrožena raznim faktorima u svim fazama proizvodnje.

Agrohemijska analiza zemljišta kao stalna mera ima za cilj utvrđivanje plodnosti zemljišta na sadržaj hranjivih materija u zemljištu. Analizom dobijamo podatke o zemljištu u pogledu sadržaja humusa, azota, fosfora i kalijuma i kiselosti zemljišta, kao i preduzimanje meliorativnih mera koje dobijamo urađenom analizom. Bez obzira kojom vrstom proizvodnje se bavite ili planirate da se bavite, bez sistematske kontrole plodnosti zemljišta besmisleno je započinjati bilo kakvu proizvodnju.

Humus odnosno stajnjak je vrlo značajan za zemljište, Đubrenje organskim đubrivom ima puno prednosti. Utiče na osobine zemljišta, ima uticaj na strukturu zemljišta, na vodeni, vazdušni i toplotni režim. Povoljni uslovi omogućavaju bolji rad mikroorganizama, što opet povoljno deluje na usvajanje hranjivih elemenata. Zatim povoljno utiče na fizičke, hemijske i biološke procese zemljišta, a preko njih i na visinu i stabilnost prinosa gajenih biljaka.

Stajnjak je najbolje organsko đubrivo. Količina stajnjaka zavisi od kvaliteta stajnjaka i zahteva useva, količine raspoloživog stajnjaka na gazdinstvu, od osobine zemljišta i klime. Na zemljištima gde dugo vremena nije đubreno organskim đubrivima, siromašnim u hranjivim materijama, zatim na glinovitim i peskovitim zemljištima potrebno je đubriti obilnije i više.

Stajnjak popravlja fizičke, hemiske i biološke osobine zemljišta, povoljno deluje na toplotni režim zemljišta, i utiče na brže zagrevanje zemljišta. Stajnjak je potrebno rasturiti neposredno pred osnovnu obradu zemljišta i odmah ga treba zaorati, na odgovarajuću dubinu. Stajnjak je potrebno po parceli što ravnomernije rasturiti. Ako se stajnjak izveze na parcelu u vreme kada se neće zaoravati treba ga ostaviti na gomilu, na kraju parcele i pokriti slojem zemlje do vremena zaoravanja.

Snežana Janjić, dipl. inž.

Stanje useva

Zbog obilnih padavina i velike vlage zemljišta spremanje krmne hrane se odvija u otežanim uslovima što će se odraziti na kvalitet sena i silaže. Grad koji je u dva navrata pogodio Zlatiborski kraj nanio je štetu kako ratarstvu tako i voćarstvu.

Ljubodrag Pantelić, dipl. inž.

Zaštita u voćnim zasadima posle grada

Polovinom juna na pojedinim terenima došlo je do oštećenja u voćnim zasadima usled neвременa praćenog gradom i velikom količinom kiše u kratkom vremenu. Štete su registrovane na široj teritoriji Užica, Požege i delom opštine Kosjerić došlo je do značajnog oštećenja u zasadima maline u kojima je berba u toku. Na pojedinim lokacijama došlo je i do potpune štete ne samo na izdancima na kojima je bio ovogodišnji rod, već i na mladim izdancima za sledeću godinu.

U zasadima u kojima je došlo do manjeg oštećenja, pri čemu su plodovi ostali na rodnim grančicama i berba se nastavlja, preporučuju se mere zaštite. U ovim slučajevima, obzirom da je berba u toku, u cilju sprečavanja širenja truleži plodova (*Botrytis cinerea*), moguće je primeniti sredstva kao što su Timorex gold 0,75 do 1 % (karenca 3 dana) ili Polyversum 0,5 kg/ha (bez karence).

U zasadima sa sortama koje nisu remontantne (Vilamet, Miker, Tulamen, Fertodi) u kojima je šteta na ovogodišnjem rodu potpuna i gde nema plodova za berbu uglavnom su potpuno oštećeni i izdanci za narednu godinu.

U ovakvim slučajevima se preporučuje uklanjanje svih izdanaka u zasadu kako rodnih tako i mladih. Ova mera ima za cilj potenciranje porasta novih i zdravih izdanaka koji će obezbediti rod za narednu godinu. U cilju dezinfekcije preseka, u zoni redova, preporučuje se primena bakarnih fungicida kao što su Everest (a.m. bakar hidroksid) ili Cuprozin 35 WP (a.m. bakar oksihlorid) u koncentraciji 0,4%. U praksi se ova mera pokazala kao opravdana obzirom da se

nalazimo na polovini vegetacije I da se u predstojećem periodu očekuju vremenske prilike koje mogu obezbediti rast novih izdanaka.

U zasadima jabuke, kruške i šljive obaviti zaštitu primenom fungicida na bazi kaptana (Captan, Metod, Merpan i sl.) u koncentraciji 0,3% u kombinaciji sa fungicidom Pyrus ili Pehar 0,20% .

Milenko Gavrilović, dipl.ing.

AGRO PONUDA BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Izveštaj PSSS Užica za III kvartal - agro ponude. U toku III kvartala objavljeno je 49 agroponude na sajt www.agroponuda.com, od čega je realizovano 6 agroponuda.

Poštovani poljoprivredni proizvođači posetite stranicu <http://www.agroponuda.com/> ili nam se obratite ako želite nešto da oglasite da prodajete ili kupujete.

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a

Cene žive stoke u Srbiji 18-24.06.2018.god.

Cene žive stoke na stočnim pijacama				Klanične cene žive stoke			
Životinje	težina	rasa	Dominantna cena	Životinje	težina	rasa	Dominantna cena
Dviske	Sve težine	Sve rase	150-220	Bikovi	Preko 500kg	HF	240
Jagnjad	Sve težine	Sve rase	240-320	Bikovi	Preko 500kg	SM	210-265
Jarad	Sve težine	Sve rase	170-230	Jagnjad	Sve težine	Sve rase	220-270
Junad	preko 480kg	SM	230-250	Junad	Do 300kg	Sve rase	
Junad	350-480kg	Sve rase	220	Junad	350-480kg	Sve rase	220-250

Bikovi	Preko 500kg	SM	270	Junad	Preko 480	Sve rase	220-250
Krave za klanje	Sve težine	SM	150-200	Krave za klanje	Sve težine	SM	120-190
Krmače za klanje	Preko 130kg		120-160	Krmače za klanje	Sve rase		100-140
Ovce	Sve težine	Sve rase	120-160	Ovce	Sve težine	Sve rase	120-160
Prasad	16-25kg	Sve rase	220-300	Prasad	16-25kg	Sve rase	190-280
Prasad	Do 15kg	Sve rase	250-300	Prasad	Do 15kg	Sve rase	
Tovljeni ci	80-120kg	Sve rase	130-170	Tovljeni ci	80-120kg	Sve rase	140-170
Tovljeni ci	Preko 120kg	Sve rase	120-140	Tovljeni ci	Preko 120kg	Sve rase	120-150
Telad	80-160	SM	340-500	Telad	80-160	SM	340-480
Koze	Sve težine	Sve rase	110-150	Dviske	kg	Sve	150-180

Cene žitarica i stočne hrane na produktnoj berzi 18-22.06.2018.god.

Kukuruz	Pšenica	Soja	Suncokretova sačma 33%
18,64din/kg	18,70din/kg	44 din/kg	

Cene povrća u Srbiji kvantaške pijace zaključno sa 11-17.06.2018.god.

Vrsta	Dominantna cena jedinica mere din/kg	Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg
Boranija	100-120	Paradajz	60-90
Brokoli	150	Luk beli	200-400
Kupus	50-80	Luk crni mladi	15-25
Karfiol	100	Luk crni	30-40
Krastavac	15-50	Paprika babura	100
Krompir	40-70	Paprika šilja	
Paprika ostala	80-200	Spanać	
Pasulj beli	170-220	Tikvice	20-50
Šargarepa	25-55	Zelena salata (kom)	25-55

Cene voća u Srbiji sa kvantaške pijace sa 11-17.06.2018.god.

Vrsta	Jedinica mere din/kg	Vrsta	Jedinica mere din/kg
Jabuka -Ajared	80	Orah	800-900
Jabuka Delišes	90	Trešnja	90-150
Kajsija	120-150	Jabuka ostala	40-80

Izdavač:

„POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE“ DOO Užice

Tiraž:300 primera